एवंअमात्यान्मृष्टान्नदानतितिक्षार्जवमार्दवपूजाभिर्मानयेदित्युक्तंकोशवृद्धिकरंतुततोप्यधिकतरंमानयेद्रक्षेच्चेत्याह एषेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ प्रवृत्त्यर्थीअमात्यदोषदर्शनेराजानंप्रवर्तयितुकामः ॥ ७ ॥ ८ ॥ परिपतन्परितोभ्रमन् राजयुक्तानांराज्ञातेषुतेषुकार्येषुनियुक्तानां दुष्करंस्वामिद्रव्यापहाररूपंपापं ॥ ९ ॥ राजयुक्तैर्धनस्यापहारान्॥ १० ॥ ११ ॥ राजानमागम्यतत्समक्षमेवामात्यं

भीष्मउवाच एषाप्रथमतोवृत्तिर्द्वितीयांशृणुभारत॥ यःकश्चिज्जनयेदर्थंराज्ञारक्ष्यःसदानरः॥ १ ॥ ह्रियमाणंममात्येनभृत्योवायदिवाभृतः॥ योराजकोशंनश्यंतमाचक्षीतयुधिष्ठिर ॥ २ ॥ श्रोतव्यमस्यचरहोरक्ष्यश्चामात्यतोभवेत् ॥ अमात्याह्यपहर्तारोभूयिष्ठंघ्नंतिभारत ॥ ३ ॥ राजकोशस्यगोप्तारंराजकोशविलोपकाः॥ समेत्यसर्वेबाधंतेसविनश्यत्यरक्षितः ॥ ४ ॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ मुनिःकालकवृक्षीयःकौसल्यंयदुवाचह॥ ५ ॥ कोसलानामाधिपत्यंसंप्राप्तंक्षेमदर्शिनं॥ मुनिःकालकवृक्षीयआजगामेतिनःश्रुतं ॥६॥ सकाकंपंजरेबध्वाविषयंक्षेमदर्शिनः॥ सर्वंपर्यचरद्युक्तःप्रवृत्त्यर्थीपुनःपुनः ॥७॥ अधीध्वंवायसींविद्यांशंसंतिममवायसाः॥ अनागतमतीतंचयच्चसंप्रतिवर्तते ॥ ८ ॥ इतिराष्ट्रेपरिपतन्बहुभिःपुरुषैःसह ॥ सर्वेषांराजयुक्तानांदुष्करंपरिदृष्टवान्॥ ९ ॥ सबुध्वातस्यराष्ट्रस्यव्यवसायंहिसर्वशः॥ राजयुक्तापहारांश्चसर्वान्बुध्वाततस्ततः॥ १० ॥ ततःसकाकमादायराजानंद्रष्टुमागमत्॥ सर्वज्ञोस्मीतिवचनंब्रुवाणःसंशितव्रतः॥ ११ ॥ सस्मकौसल्यमागम्यराजामात्यमलंकृतं ॥ प्राहकाकस्यवचनादमुत्रेदंत्वयाकृतं॥ १२ ॥ असौचासौचजानीतेराजकोशस्त्वयाहृतः॥ एवमाख्यातिकाकोयंतच्छीघ्रमनुगम्यतां ॥ १३ ॥ तथान्यानपिसप्राहराजकोशहरांस्तदा॥ नचास्यवचनंकिंचिदनृतंश्रूयतेक्वचित्॥ १४ ॥ तेनविप्रकृताःसर्वेराजयुक्ताःकुरूद्वह॥ तमस्यभिप्रसुप्तस्यनिशिकाकमवेधयन्॥ १५ ॥ वायसंतुविनिर्भिन्नंदृष्ट्वाबाणेनपंजरे॥ पूर्वाह्णेब्राह्मणोवाक्यंक्षेमदर्शिनमब्रवीत्॥ १६ ॥ राजंस्त्वामभयंयाचेप्रभुंप्राणधनेश्वरं॥ अनुज्ञातस्त्वयाब्रूयांवचनंभवतोहितं॥ मित्रार्थमभिसंतप्तोभक्त्यासर्वात्मनागतः॥ १७ ॥ अयंतवार्थोह्रियतेयोब्रूयादक्षमान्वितः॥ संबुबोधयिषुर्मित्रंसदश्वमिवसारथिः ॥ १८ ॥ अतिमन्युप्रसक्तोहिप्रसत्यहितकारणात्॥ तथाविधस्यसुहृदाक्षंतव्यंस्वंविजानता॥ ऐश्वर्यमिच्छतानित्यंपुरुषेणबुभूषता॥ १९ ॥ तंराजाप्रत्युवाचेदंयत्किंचिन्मांभवान्वदेत्॥ कस्मादहंनक्षमेयमाकांक्षन्नात्मनोहितं॥ २० ॥

प्राह अमुत्रस्थानेत्वयाइदंधनचौर्यंकृतमिति ॥ १२ ॥ अनुगम्यतांआलोच्यतां ॥ १३ ॥ १४ ॥ अस्यमुनेः तमनादृत्येत्यर्थः ॥ १५ ॥ १६ ॥ आगतोहंत्वयानुज्ञातःसन्प्रतवहितंब्रूयामितिसार्धः ॥ १७ ॥ अर्थोह्रियतइति योब्रूयात्तस्यमित्रस्यतथाभूतंतद्वचनंत्वयाक्षंतव्यमितिद्वयोःसंबंधः नपुनःकाकवत्तादृशंमित्रमनवहिततयापरैर्घातनीयमितिभावः सार्धश्लोकद्वयं ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

Digitized by Google